

LBRIS

We know
books

Sanda Golopenția

Learn to sing, my mother said

Songs of the Women of Breb
Hori de femei din Breb

Translated by Sanda Golopenția
and Peg Hausman

Spandugino

Cuprins

Contents

<i>INTRODUCERE</i> de Sanda Golopenția	15
INTRODUCTION by Sanda Golopenția	41

TEXTE / TEXTS

<i>Măicuță, când m-ai făcut</i> (Floare Ciuc, 25.VIII.1978)	70
Mama, when you gave me birth	71
<i>De-aș ave mamă și tată</i> (Mărie Sîma, 24.VIII.1978)	72
If mother and father were given me	73
<i>Ce-mi pasă dup-on drăguț</i> (Ană Bud, 11.X.1977)	74
What's a sweetheart mean to me?	75
<i>Mul mă-ntreabă oamini</i> (Mărie Sîma, 25.VIII.1978)	76
People ask time and again.	77
<i>Mulți drăguți am avut ieu</i> (Mărie Sîma, 25.VIII.1978) . . .	78
So many sweethearts had I got	79
<i>Ieu cu mândru-am grăit șagă</i> (Ană Bud, 11.X.1977)	80
Just some words I spoke in fun.	81

<i>Zis-o mama câtă mine</i> (Părasca Opreș, 22.XII.1978)	82
“Learn to sing,” my mother said	83
<i>M-o mânat mama la zie</i> (Mărie Costin, 22.XII.1978)	84
Mother to the vines sent me	85
<i>Bine locu mi-o plăcut</i> (Ană Bud, 19.VII.1978)	86
Well I liked that piece of earth	87
<i>Măieran di pă poiană</i> (Nița Morari, 24.VIII.1978)	88
Marjoram in the forest clearing	89
<i>Dzîua-i nor, noaptea-i sărin</i> (Ană Bud, 26.XII.1978)	90
Clear by night, clouds by day	91
<i>Pîntru ochii mândrului</i> (Anuță Hotea, 25.VIII.1978)	92
For the eyes of my dearest one	93
<i>Ca ș-a mieu mândruț de mândru</i> (Măria Sîma a Frunzălesii, 19.XII.1978)	94
As handsome as he, as proud	95
<i>Măi mândrule, ochii tăi</i> (Ană Bud, 11.X.1977)	96
Listen, dearest, don’t you find	97
<i>Di la munte iesă nor</i> (Mărie Vraja, 19.VII.1978)	98
From the mountain go the clouds	99
<i>Cântă cucu-n poieniță</i> (Anuță Hotea, 25.VIII.1978)	100
In the little glade the cuckoo sings	101
<i>De-ai ști, mândruț, cât dor duc</i> (Ană Bud, 11.X.1977)	102
If you knew how I miss you, lad	103
<i>Poți, luniță, răsări</i> (Anuță Morari, 25.VIII.1978)	104
You can rise, o little moon	105

<i>Urâtă de mniadzădzî</i> (Ană Bud, 10.VIII.1977)	106
Don't think of him	107
<i>Ochii badii nu-s paretie</i> (Ană Bud, 10.X.1977)	108
My sweetheart's eyes are not the same	109
<i>Mândruluț, iești ca feriasta</i> (Ană Bud, 10.VIII.1977) . . .	110
You're like a window, love, to me	111
<i>He tu mândruluțule</i> (Floare Ciuc, 25.VIII.1978)	112
Hey there, dear—you used to be	113
<i>Mândruluț, sir de sansiu</i> (Ană Bud, 10.VIII.1977)	114
You handsome beau, carnation flower	115
<i>Măieran ales pă masă</i> (Floare Ciuc, 25.VIII.1978)	116
Marjoram on the tabletop	117
<i>Mămucă, nărocui mieu</i> (Măria Sîma a Frunzălesii, 25.VIII.1978)	118
Mama, my good luck is gone	119
<i>Știut-ai, mândrule, bine</i> (Ană Bud, 11.X.1977)	120
Dear, you had to understand	121
<i>Lasă, măi mândrule, lasă</i> (Ană Bud, 19.VII.1978)	122
Love, don't let it trouble you	123
<i>Nu si, mândruț, supărat</i> (Ană Bud, 10.VII.1977)	124
Don't be vexed, my dearest one	125
<i>Mamă, când oi muri ieu</i> (Floare Ciuc, 25.VIII.1978)	126
Listen, mother, when I'm gone	127
<i>Dă Doamne să mor desară</i> (Ană Bud, 23.VIII.1978)	128
Let me die when evening comes	129

<i>Ia-ți, mândrule, elopu-n mână</i> (Ană Bud, 19.VII.1978) . . .	130
Come, dearest, pick up your hat	131
<i>Poți, mândru, să te mângâi</i> (Ană Bud, 11.X.1977)	132
Sweetheart, lift your spirits up	133
<i>He tu mândruluțule</i> (Ană Bud, 6.X.1977)	134
Set hand on heart, my handsome dear	135
<i>Știi, mândrule de mai an</i> (Ană Bud, 23.VIII.1978)	136
O last year's beau—do you recall?	137
<i>Drumu-i lung, pă iel mă duc</i> (Măria Sîma a Frunzălesii, 19.XII.1978).	138
The way is long, I'm walking it	139
<i>Lasă, mamă, duce-m-oi</i> (Măria Sîma a Frunzălesii, 25.VIII.1978)	140
All right, mama, I'll go	141
<i>Câte târguri târguiești</i> (Anuță Morari, 25.VIII.1978) . . .	142
In all the trades you'd ever trade	143
<i>Cucule, nu mai cânta</i> (Floare Ciuc, 25.VIII.1978)	144
Cuckoo, let your singing be	145
<i>Să n-am prunc de legănat</i> (Mărie Sîma a lu Lupuț, 12.VII.1979).	146
Had I no baby here to clean	147
<i>A liu liu liu pui de-argint</i> (Mărie Sîma a lu Lupuț, 12.VII.1979).	148
My silver chick, <i>a liu liu liu</i>	149
<i>Largă-i lumea, io nu-ncap</i> (Ană Bud, 23.VIII.1978)	150
Wide is the world, yet I don't fit	151

<i>Mândru-i ceriul și sârîn</i> (Ană Bud, 19.VII.1978)	152
The sky is so lovely, so calm	153
<i>Măicuță, nărocu mnieu</i> (Floare Ciuc, 25.VIII.1978)	154
You threw out my good luck, Mother	155
<i>Supărată-s ș-oi muri</i> (Floare Ciuc, 25.VIII.1978)	156
I am heartsick, I will die	157
<i>Avut-am și dzile bune</i> (Măria Sîma a Frunzălesii, 19.XII.1978).	158
Had some days that weren't too hard	159
<i>Mamucă, cân m-ai făcut</i> (Măria Sîma a Frunzălesii, 19.XII.1978).	160
When I came into the world	161
<i>NOTE ȘI COMENTARIU</i>	165
NOTES AND COMMENTS	211

ADDENDA

Scrisori

1. Mark Irwin către Sanda Golopenția (extras, 28.VII.1984)	263
2. Peg Hausman către Sanda Golopenția (6.III.1985) . . .	263
3. Peg Hausman către Sanda Golopenția (8.VIII.1985) . .	268
4. Peg Hausman către Sanda Golopenția (23.VIII.1985) . . .	270
5. Peg Hausman către Sanda Golopenția (11.XII.1985) . . .	274

Letters

1. Mark Irwin to Sanda Golopenția (excerpt, 28.VII.1984)	279
2. Peg Hausman to Sanda Golopenția (6.III.1985)	279
3. Peg Hausman to Sanda Golopenția (8.VIII.1985)	283

4. Peg Hausman to Sanda Golopenția (23.VIII.1985)	286
5. Peg Hausman to Sanda Golopenția (11.XII.1985)	290
<i>Două pagini dintr-un carnet de teren</i>	295
Two pages from a field notebook	295
<i>Lista informatoarelor</i>	297
List of informants	297

MĂICUȚĂ, CÂND M-AI FĂCUT

Măicuță, când m-ai făcut
Nimnică nu te-o durut
Num-on geget la pticior
C-ai gândit c-oi fi fecior.
Dar când m-ai văzut că-s fată
Tăte te-o durut odată.

(Floare Ciuc, 25.VIII.1978)

MAMA, WHEN YOU GAVE ME BIRTH

Mama, when you gave me birth
Nothing pained you, nothing hurt
Just one toe that ached a bit
Since I was a boy, you thought.
When you saw the girl I was
Everything hurt you all at once.

DE-AȘ AVE MAMĂ ȘI TATĂ

De-aș ave mamă și tată
Aș trăi ca banu-n ladă.
D-așe n-am, numa măicuță
Și trăiesc ca cucu-n frundză.

*Pi amu nu știu ce-aș mai lega dă ie.
Nu știu ce-aș mai lega.*

*De-aș ave mamă și tată
Aș trăi ca banu-n ladă.*

*M-or dudăi aceia.
Io am poruncitori.*

(Mărie Sîma a lu Vasalie a Chirilesii, 25.VIII.1978)

IF MOTHER AND FATHER WERE GIVEN ME

If mother and father were given me,
Like a little coin in a chest I'd be:
With just my mama I live instead
Like a cuckoobird in a leafy wood.

*I don't know now what I could still attach to it.
Don't know what I could attach.*

*If mother and father were given me
Like a little coin in a chest I'd be.*

*They'll yell after me.
Me, I have orderers
[people who order me around].*

CE-MI PASĂ DUP-ON DRĂGUȚ

Ce-mi pasă dup-on drăguț:
Ca șî dup-on sir de struț.
Când îl scap din mână gios
Îmi ciunt altu mai frumos.
Dacă-l scap din mână-n tină
Îmi ciunt altu din grădină.

Tă de la mama me asta o știi.

(Ană Bud, 11.X.1977)

WHAT'S A SWEETHEART MEAN TO ME?

What's a sweetheart mean to me?
A single flower in a bunch is he;
If I should let that flower fall
I'll pick me a prettier one, that's all.
If I should let it fall in the mud—
I'll pick me another from the flower-bed.

I know [heard] it from my mother as well.

MUL MĂ-NTREABĂ OAMINII

Mul mă-ntreabă oamini
Ce m-oi fa cu drăguții.
Cu drăguții bine-oi fa:
Cu unu m-oi cununa
Ciia, dracului i-oi da.
Să care cu iei tiperi
Ieu îi las în supărări.
Să poarte cu iei poprică
Că i-am lăsat în nemnică.

Cu cii care i-o lăsat.

(Mărie Sîma a lu Vasalie a Chirilesii, 25.VIII.1978)

PEOPLE ASK TIME AND AGAIN

People ask time and again
What I'll do with my young men.
With my men I'll do quite well:
One I'll marry, truth to tell
All the rest I'll send to hell!
Hot black pepper they can carry
I will leave them sad and sorry.
Red paprika they can bear
I have left them all nowhere!

[This is what she will do] With those she jilted.

MULȚI DRĂGUȚI AM AVUT IEU

Mulți drăguți am avut ieu:
N-ar mere-nt-un fogodău.
De-ar si fogodău de ptiatră
N-ar mai mere tăți odată.

Îs ciudați.

(Mărie Sîma a lu Vasalie a Chirilesii, 25.VIII.1978)

SO MANY SWEETHEARTS HAD I GOT

So many sweethearts had I got,
A tavern wouldn't hold the lot.
Even were it built of stone
It couldn't hold them all alone!

They [the sweethearts] are strange.